



TALE

8. april 2014

Tale ved samråd om PROASK den 8. april 2014

J.nr. 2014-2704

CAAU/cso

Det talte ord gælder

Samrådsspørgsmål S-X er stillet den 25. februar 2014 efter ønske fra Jørgen Arbo-Bæhr (EL).

Samrådsspørgsmål S

Ministeren bedes redegøre for udviklingen i Arbejdsskadestyrelsens IT-system PROASK og herunder for følgende:

Hvornår mener ministeren, at PROASK er færdig til brug i Arbejdsskadestyrelsen, og hvad vil systemet betyde for effektiviteten i sagsbehandlingen?

Samrådsspørgsmål T

I forlængelse af svar på BEU alm. del spørgsmål 78 bedes ministeren redegøre for, om det har nogen betydning, at Arbejdsskadestyrelsen i perioden 2010-13 har fyret sagsbehandlere.

Samrådsspørgsmål U

Hvad har det betydet for sagsbehandlingen, at PROASK ikke fungerer?

Samrådsspørgsmål V

Har ministeriet i forlængelse af bevillinger på aktstykker holdt Finansudvalget orienteret om udgifterne til PROASK?

Samrådsspørgsmål W

Mener ministeren, at udgifterne til PROASK er skredet, og i bekræftende fald hvornår og hvor meget?

Samrådsspørgsmål X

Mener ministeren, at PROASK skal gennemføres? I bekræftende fald ønskes oplyst hvorfor, i benægtende fald hvorfor ikke?

TALE

Indledning:

- Udvalget har ønsket at drøfte en række spørgsmål vedr. PROASK.
- Og det forstår jeg godt, for PROASK er desværre endnu et eksempel på en problematisk it-proces i staten.

- Jeg besvarer samrådsspørgsmålene samlet, da svarene hænger sammen.
- Jeg har været særligt optaget af to ting i processen omkring PROASK:
 1. For det første har det været afgørende for mig, at forsinkelser og andre problemer, som opstod undervejs, ikke måtte gå ud over de mennesker, som får deres sag behandlet i Arbejdsskadestyrelsen. Styrelsen har forsikret mig om, at PROASK ikke får konsekvenser for dem, der er kommet til skade.
 2. For det andet mener jeg selvfølgelig, at Folketinget og Finansudvalget skal orienteres korrekt. Mit ministerium har informeret mig om, at både Folketinget og Finansudvalget løbende er blevet holdt korrekt orienteret.
- Det er selvsagt dybt utilfredsstillende, at Arbejdsskadestyrelsen efter mange års udvikling står med et IT-projekt, der formentlig må lukkes, fordi systemet højst sandsynligt ikke kan bringes til at fungere efter hensigten.
- Allerede den tidligere beskæftigelsesminister orienterede Finansudvalget om, at PROASK var et risikoprojekt, og orienterede løbende Finansudvalget om forsinkelser og ændret økonomi i projektet.
- Det er endnu ikke besluttet, at lukke PROASK. Men uanset hvad beslutningen ender med at blive, skal det naturligvis undersøges og vurderes grundigt, hvad der er gået galt, og hvordan man undgår lignende sager fremover.

- Jeg vil nu kronologisk gennemgå hele forløbet vedrørende PROASK fra starten i 2008 til i dag.

2008 – igangsættelse af PROASK:

- Arbejdsskadestyrelsen valgte tilbage i 2008 at igangsætte udviklingen af PROASK, fordi det nuværende sagsbehandlingssystem er meget gammelt.
- Det nuværende sagsbehandlingssystem stammer fra 1991 og anvender fx en gammel version af WordPerfect tekstbehandling.
- I foråret 2008 sendte Arbejdsskadestyrelsen PROASK i udbud. To uafhængige konsulentfirmaer var med til at udforme og kvalitetssikre den såkaldte kravspecifikation. Steria blev efterfølgende valgt som leverandør.
- I december 2008 tiltrådte Finansudvalget et aktstykke, der gav grønt lys for udviklingen af PROASK med et budget på 107,9 mio. kr. Projektet sættes herefter i gang.

2009 – PROASK bliver dyrere, mens de forventede effektiviseringer bliver større

- På baggrund af projektafklaringsfasen oplyste Arbejdsskadestyrelsen i midten af 2009 Beskæftigelsesministeriet om, at projektet ville blive dyrere end forventet.
- Det drejede sig om højere udgifter til ekstern rådgivning end forudset samt behov for ekstra hardware og licenser.
- På den baggrund har den daværende minister med et aktstykke i august 2009 søgt om og fået Finansudvalgets tilslutning til en forhøjelse af budgettet til 136,4 mio. kr.

- I samme aktstykke oplyste Arbejdsskadestyrelsen samtidig, at det var forventningen, at PROASK ville medføre større effektiviseringer end tidligere forudsat.

2009 – støtte fra ABT-fonden:

- De forudsatte effektiviseringer og forventede automatisering af sagsbehandlingen var også medvirkende årsag til, at ABT-fonden (Anvendt Borgernær Teknologi) i slutningen af 2009 bevilgede 37,4 mio. kr. i støtte til udvikling af projektet.
- Finansudvalget blev i april 2010 orienteret om støtten fra ABT-fonden ved et akstykke.

2010 – forsinkelse af leverancer:

- I august 2010 afgav den daværende beskæftigelsesminister status til Finansudvalget ved et aktstykke. I aktstykket blev det beskrevet, at nogle leverancer var blevet forsinket, og der var opstået komplikationer.

2011 – konsulentundersøgelse:

- De forsinkede leverancer og komplikationer medfører, at Arbejdsskadestyrelsen i januar 2011 beder PA Consulting om at undersøge, om PROASK kunne gennemføres inden for den gældende tidsplan og rammer. Desuden blev årsagen til forsinkelsen af visse leverancer afdækket.
- PA Consulting konkluderede dengang, at projektet ikke kunne afsluttes inden for den tidsplan, der var fastlagt. Derfor blev der udarbejdet en revideret tidsplan og opstramninger af kontrakten omkring de videre leverancer.

- Jeg er orienteret om, at PA Consultings analyse ikke omhandler muligheder for eller anbefalinger til at nedlukke projektet.
- Der var altså på dette tidspunkt fortsat tiltro til PROASK på trods af, at projektet på dette tidspunkt oplevede problemer med leverancer og overholdelse af tidsplanen.

2011 – forlængelse af projektperioden og drøftelser om ændret afskrivningsperiode:

- På baggrund af den reviderede tidsplan forelægges Finansudvalget i maj 2011 endnu et aktstykke, hvoraf det fremgår, at projektperioden forlænges med ca. 10 måneder, budgettet opjusteres fra 136,4 til 143,0 mio. kr. og den fulde effektiviseringseffekt rykkes fra 2014 til 2015.
- Det har været nævnt i pressen, at Arbejdsskadestyrelsen i forbindelse med drøftelser om styrelsens økonomi foreslog en ændret afskrivningsperiode.
- Udvalget har ikke spurgt direkte til dette forhold, men jeg har fået oplyst, at det er korrekt, at Arbejdsskadestyrelsen i september måned 2011 foreslog, at PROASK skulle afskrives over 12 år i stedet for 8 år.
- Staten budgetterer normalt med en standard-levetid for IT-investeringer på 8 år med mulighed for dispensation.
- Arbejdsskadestyrelsen ønskede at benytte sig af denne dispensationsmulighed, da det var både leverandørens og Arbejdsskadestyrelsens forventning, at et nyt sagsbehandlingssystem ville have en væsentligt længere levetid. Styrelsen ønskede derfor en længere afskrivningsperiode.

- Det er blandt andet i pressen blevet spurgt om dette var et forsøg på kreativ bogføring fra Arbejdsskadestyrelsens side.
- Jeg har fået oplyst, at der var tale om en helt almindelig faglig drøftelse af spørgsmålet begrundet i, at der var et ønske i Arbejdsskadestyrelsen om at benytte sig af adgangen til at dispensere for kravet om 8 års afskrivning.
- Dialogen ender med, at den almindelige afskrivningsperiode på otte år fastholdes, og emnet indgår dermed ikke i det orienterende aktstykke nr. 42 fra januar 2012.

2012 - takstforhøjelse:

- Arbejdsskadestyrelsens økonomi var i denne periode under pres på grund af færre sager og dermed færre indtægter.
- Arbejdsskadestyrelsen er takstfinansieret, og dermed afhænger styrelsens indtægter grundlæggende af, hvor mange sager der afgøres.
- Den pressede økonomi skyldtes også, at de forudsatte effektiviseringsgevinster fra PROASK ikke kunne realiseres så hurtigt som tidligere forventet.
- Derfor blev de takster, som Arbejdsskadestyrelsen får for sagsbehandling, midlertidigt forhøjet med i alt 39,5 mio. kr. i perioden 2012 til og med 2014.
- Takstforhøjelsen blev indarbejdet på Finansloven for 2012.

2012 – problemer med stabilitet og svartider:

- I oktober 2012 arbejdede Beskæftigelsesministeriet med at forelægge et afsluttende aktstykke for Finansudvalget.

- Jeg har fået oplysninger om, at leverandøren Steria ultimo oktober 2012 uofficielt informerede Arbejdsskadestyrelsen om, at de ikke forventede at kunne bestå driftsprøven med hensyn til stabilitet og svartider i PROASK.
- Udmeldingen fra leverandøren medførte, at Arbejdsskadestyrelsen bad om, at orienteringen af Finansudvalget blev trukket tilbage.
- Det skyldtes, at orienteringen af Finansudvalget ikke nævner problemer med hensyn til stabilitet og svartider, og indholdet var dermed ikke længere korrekt.
- Desuden bliver Arbejdsskadestyrelsen på grund af udfordringerne med stabilitet og svartider i PROASK bedt om at udarbejde en orientering om status på projektet til departementschefen hver 14. dag. Disse orienteringer udarbejdes frem til april 2013, hvor der foreligger en ny ekstern analyse.

2012-2013 – Arbejdsskadestyrelsen overtager PROASK:

- PROASK består den 28. december 2012 den såkaldte driftsprøve, og dette blev godkendt af Arbejdsskadestyrelsen. Herefter er systemet formelt set overtaget af Arbejdsskadestyrelsen.
- Arbejdsskadestyrelsen har redegjort for, at styrelsen kontraktligt set var nødt til at overtage systemet, selvom styrelsen vurderede, at det ikke fungerede efter hensigten. Dette skyldes, at udbudsmaterialet fra 2008 ikke tog højde for problemer i forhold til fx svartider i systemet.
- Denne vurdering foretog Arbejdsskadestyrelsen efter rådgivning fra Kammeradvokaten.

2013 – fortsatte problemer efter overtagelsen:

- Den 10. januar 2013 orienterer Arbejdsskadestyrelsen ministeriet om, at der fortsat er problemer med stabilitet og svartider.
- Arbejdsskadestyrelsen indgik derfor i februar 2013 en kontrakt med Gartner Consulting for at få identificeret årsagerne til den oplevede ustabilitet og lange svartider.

2013 – orientering af Finansudvalget om problemer med PROASK:

- Den 11. april 2013 sender jeg et orienterende brev til Finansudvalget om status på PROASK.
- På dette tidspunkt har ministeriet siden projektstarten i 2008 oversendt 6 aktstykker til Finansudvalget om PROASK.
- Af brevet den 11. april fremgår, at
 - udviklingen af PROASK umiddelbart inden udgangen af 2012 er stødt på problemer
 - Arbejdsskadestyrelsen først endeligt har godkendt driftsprøven den 28. december 2012
 - der udestår færdiggørelse af diverse opsætninger og efterleverancer
 - Arbejdsskadestyrelsen har dæmpet forventningerne til effektiviseringerne i 2013-2015 væsentligt
 - styrelsen har bedt Gartner Consulting om at vurdere behovet for justeringer og yderligere investeringer i PROASK
 - Finansudvalget vil blive orienteret, når der foreligger en samlet revideret plan for PROASK projektet og tilhørende økonomi
- Der er måske nogen, der vil spørge, om jeg kunne have orienteret Finansudvalget tidligere end april 2013.
- Det er klart, at spørgsmålet om orientering af Folketinget også optager mig, og derfor har jeg også stillet mit ministerium samme spørgsmål. Ministeriet har oplyst mig om, at

de formelle regler for orientering af Finansudvalget er blevet overholdt.

- Ministeriet har samtidig oplyst, at der har været stort fokus på at orientere udvalget om problemer og konsekvenser på et fyldestgørende og retvisende grundlag, og at det var baggrunden for først at orientere Finansudvalget i april.
- Når jeg i dag ser tilbage på kronologien i sagen, mener jeg, at det var en fejl, at vente helt til april 2013 med at orientere Finansudvalget om udviklingen om PROASK.
- Man kunne have orienteret Finansudvalget foreløbigt, og så kunne man efterfølgende orientere om de præcise tal og løsninger.

2013 – sammenhæng til fyringer:

- Som det er fremgået i pressen afskedigede Arbejdsskadestyrelsen i maj måned 2013 et antal medarbejdere. Jeg bad i den forbindelse styrelsen om at redegøre for om afskedigelserne skyldtes forsinkelsen af PROASK.
- Jeg synes altid – både som menneske og som beskæftigelsesminister – at det er en alvorlig sag, når det er nødvendigt at fyre medarbejdere. Derfor interesserer spørgsmålet mig naturligvis.
- Det gør det af hensyn til medarbejderne, men det gør det i mindst lige så høj grad af hensyn til de skadelidte, der får behandlet deres sag i ASK. Jeg vil gerne sikre mig, at det ikke har konsekvenser for behandlingen af de skadelidtes sager.
- Jeg blev oplyst om, at afskedigelserne skyldtes, at Arbejdsskadestyrelsen i foråret 2013 skønnede, at der ville komme et fald i styrelsens indtægtsgrundlag. Dette skyldtes blandt andet, at antallet af verserende sager er nedbragt igennem en årrække,

- På daværende tidspunkt var det stadig forventningen i Arbejdsskadestyrelsen, at der alene var tale om en forsinkelse, og ikke at PROASK på sigt ikke vil fungere.
- Det er klart, at PROASK generelt set belaster Arbejdsskadestyrelsens økonomi, da it-systemet ikke bidrager til styrelsens sagsbehandling, men Arbejdsskadestyrelsen har oplyst over for mig, at den primære årsag til afskedigelserne var det faldende sagsantal.
- Helt grundlæggende er det sådan, at Arbejdsskadestyrelsen er gebyrfinansieret. Det betyder, at der for at være sammenhæng i styrelsens økonomi også skal være en sammenhæng mellem antallet af sager, der skal behandles, og antallet af sagsbehandlere.

2013 – igangsættelse af Deloitte-undersøgelse:

- På baggrund af drøftelser mellem Beskæftigelsesministeriet, Finansministeriet, Arbejdsskadestyrelsen og Digitaliseringsstyrelsen besluttes det i oktober 2013 i fællesskab, at der skal igangsættes et nyt og grundigere såkaldt review af PROASK.
- Det besluttes, at konsulentfirmaet Deloitte skal udføre dette review.
- Det nye review skal bidrage til et sikkert beslutningsgrundlag for det fremtidige sagsbehandlingssystem i Arbejdsskadestyrelsen.
- I november 2013 orienteres Beskæftigelsesudvalget om den nye analyse som led i orienteringen om redegørelsen for Arbejdsskadestyrelsens sagsbehandling mv., der blev udarbejdet i forlængelse af kritikken af dele af Arbejdsskadestyrelsens sagsbehandling i pressen hen over oktober måned 2013.

2013 – besvarelse af spørgsmål fra Beskæftigelsesudvalget:

- Ligeledes som opfølgning på redegørelsen, har Beskæftigelsesudvalget spurgt ind til elementer fra redegørelsen samt afskedigelsen af medarbejdere i Arbejdsskadestyrelsen i foråret 2013
- Udvalget spørger i form af BEU-spørgsmål nummer 78, som stilles 11. november 2013. Jeg svarer på spørgsmålet den 9. december 2013.
- Af mit svar til udvalget fremgår, at der vil blive fulgt op på Arbejdsskadestyrelsens initiativer i redegørelsen. Endvidere svarer jeg, at afskedigelserne fra maj 2013 blandt andet skyldtes, at Arbejdsskadestyrelsen i foråret 2013 skønnede et fald i styrelsens indtægter.

2014 – foreløbig rapport fra Deloitte:

- Den 14. januar 2014 foreligger den foreløbige rapport fra Deloitte, der anbefaler, at PROASK nedlukkes. Den foreløbige rapport anbefaler ligeledes, at arbejdet med at anskaffe et nyt sagsbehandlingssystem påbegyndes.
- Jeg og ministeriet tager den foreløbige konklusion fra Deloitte-rapporten meget alvorligt, hvorfor jeg også efter kort tid den 23. januar 2014 orienterer Finansudvalget om status.
- Der foreligger på dette tidspunkt ikke nogen endelig konklusion, men jeg bliver af ministeriet rådgivet om at informere Finansudvalget.
- Helt frem til den foreløbige konklusion fra Deloitte modtages, er det forventningen i ministeriet, at PROASK kan bringes til at fungere.
- Det er først med den foreløbige rapport fra Deloitte, at styrelsen og ministeriet får den direkte anbefaling, at projektet bør stoppes.

- I et samarbejde med Finansministeriet og Digitaliseringsstyrelsen er mit ministerium nu ved at analysere anbefalingen i dybden, inden der tages endeligt stilling til, om PROASK skal lukkes.

Bliver PROASK nogensinde færdig til brug?:

- Udvalget har specifikt spurgt ind til, hvornår jeg regner med, at PROASK er færdig til brug i Arbejdsskadestyrelsen, samt hvad systemet vil betyde for sagsbehandlingen (*samrådspørgsmål S*).
- Som det fremgår af mine svar, er der desværre meget der tyder på, at PROASK aldrig bliver implementeret som sagsbehandlingssystem i Arbejdsskadestyrelsen.
- Jeg vil dog understrege igen, at den endelige beslutning herom ikke er truffet endnu.

Hvad har PROASK kostet?:

- Udvalget har også spurgt ind til udgifterne til PROASK, herunder om udgifterne er skredet.
- De skønnede udviklingsomkostninger til PROASK er løbende blevet forhøjet, og Finansudvalget er løbende blevet orienteret herom.
- Finansudvalget gav med aktstykke 65 fra 2008 tilslutning til, at Arbejdsskadestyrelsen kunne iværksætte udviklingen af PROASK inden for en ramme på 107,9 mio. kr.
- I august 2009 gav udvalget tilslutning til, at der kunne afholdes udviklingsomkostninger på 136,4 mio. kr.
- Finansudvalget er senest blevet orienteret om projektets status i januar 2014.

- Arbejdsskadestyrelsen offentliggjorde ligeledes i januar en nyhed, hvoraf det fremgår, at de samlede udviklingsomkostninger udgør 164 mio. kr.
- Derudover er det også fremgået af aktstykkerne, at der også ville være udgifter til drift, renter, afskrivninger mv. Disse udgifter kan ved udgangen af 2013 opgøres til 101 mio. kr.
- Selv om projektet er sat i bero vil Arbejdsskadesstyrelsen fortsat skulle afholde udgifter til blandt andet rentebetalinger og afskrivninger. Derfor kan den samlede økonomi for projektet først opgøres, når der er truffet endelig beslutning om den videre gang med PROASK. Det sker forventeligt inden sommerferien.
- Samtidig med endelig beslutning om PROASK, vil der også skulle tages stilling til betydningen for Arbejdsskadestyrelsens økonomi fremadrettet. Dette indgår som en del af beslutningen om fremtidigt sagsbehandlingssystem i Arbejdsskadestyrelsen.
- For mig er det i den forbindelse helt afgørende, at det ikke går ud over de skadelidte.

Har det betydning for sagsbehandlingen, at PROASK ikke fungerer?:

- Udvalget har også spurgt, om det har betydning for sagsbehandlingen, at PROASK ikke fungerer (*samrådspørgsmål U*).
- Jeg har stillet samme spørgsmål til Arbejdsskadestyrelsen.
- Det har som tidligere nævnt været noget af det vigtigste for mig, at forsinkelser og andre problemer med PROASK, ikke måtte gå ud over de mennesker, som får deres sag behandlet i Arbejdsskadestyrelsen.

- Styrelsen har i den sammenhæng forsikret mig om, at PROASK ikke får konsekvenser for dem, der er kommet til skade. Det skyldes, at styrelsens eksisterende sagsbehandlingssystem stadig fungerer, og at PROASK kun har været anvendt i yderst begrænset omfang.

Afslutning:

- Det er selvsagt dybt utilfredsstillende, at Arbejdsskadestyrelsen efter mange års udvikling står med et IT-projekt, der ser ud til ikke at kunne løse opgaverne og derfor formentlig må lukkes.
- Jeg har bedt mit ministerium om grundigt at gennemgå, hvad der er gået galt, og hvad der kan læres af dette forløb.
- Det skal selvfølgelig granskes nøje og vurderes grundigt, hvad der er gået galt, og hvordan ministeriet undgår lignende sager fremover.
- Jeg har spurgt ministeriet om, man kunne have lukket PROASK på et tidligere tidspunkt, så skaden var blevet minimeret. Det spørgsmål vil jeg have svar på som en del af den gennemgang der er igangsat af forløbet.
- Siden igangsættelsen af PROASK er kommet mere strømlinede retningslinjer for udviklingen af it-systemer i staten.
- Fx er Statens it-projektråd blevet etableret i 2011. It-projektrådet risikovurderer alle igangværende it-projekter over 10 mio. kr. og giver myndighederne anbefalinger til, hvordan risici nedbringes.

- Jeg har noteret mig, at formanden for Statsrevisorerne ønsker, at Rigsrevisionen kigger nærmere på forløbet om PROASK.
- Det er ikke min opgave at bestille undersøgelser i Rigsrevisionen, men det virker da naturligt, hvis Rigsrevisionen vælger at kigge nærmere på, om der er noget, der kunne være gjort anderledes i forløbet om PROASK.
- Uagtet at der er nye og bedre retningslinjer, synes jeg, at vi skylder hinanden, at PROASK-forløbet gennemgås, så den samme situation ikke opstår igen.